

А П Ъ С Н Ы

Ареспубликатэ аын апаратэус аэр а «А снымедиа»

2024 ш. декабр 12 № 95-96 (21 602)

Алашара, ауалафахэы, абылтэы

Аилацэажэара

д Абарт азцаарақэа ирзаатгы-леит Ацсны ахада инапынцэқэа назыгзо Бадра Гэынба имғаи-газ аилацэажэарақы. Ацыз-министр ихатыпуаф инапынцэқэа назыгзо, афинансқэа рминистр Владимир Делба иазгэ-ицеит, ацхыа апаратэ малқэа шдыкэцэаз амчратэ усбартақэа русуэцэа руалафахэы рызшэаразы, ашбатэи аетап аан ргэы иштоу Амиграциатэ матцура, атагылазаашыа чыдақэа рзы Аминистрра, ашэахтэкеи аиз-гакэи Рминистрра, Ахэынцэ-залхырта русуэцэа ауала-фахэы рызшэара. Ацыхэтэаны ауалафахэы рызшэахоит асоци-алтэ усхк аусзуэцэа.

«Ауалафахэы рызшэара агана-хьала атагылазаашыа шыуадашыц иаанхоит, аха хыхылапшуеит. Хэ-ну аамтазы апроблема азбара хэуап хамч зыкэхэ аресурсқэа ахрархэарала, ахыдтақэа рына-гзара хэазаашэоит», – иацшыит иара.

Ацара аминистр инапынцэқэа назыгзо Инал Габлиа ихэеит, афымца аганахьала икоу атагы-лазаашыа иахьаны ишырызбаз декабр 11 инаркны 17 азынза ацара аус аанкылары. Уи зыдхэ-лоу ашколкэеи ахэычбахчакэеи рырцхара аганахьала ицэыртыз ауадафэрақэа роуп.

«Агаэбиарахьчара амини-стр инапынцэқэа назыгзауа Еду-ард Бытэба иазгэеицеит ахэ-ышэтэыртатэ усхэарта дукэа ркны икэыргылоу агенераторкэа

еикэышэша аусура ишафэу, аха урт рылшарамчкэа шыпкы. Иа-ра иажэақэа рыла, хэзну аамта-зы абылтэы иазхаша шыко-угы, ареанимациатэ кэшақэа змоу ахэышэтэыртақэа ицегы былтэыла еикэыршэатэуп. Уахь иацанакуюеит Ареспубликатэ хэышэтэырта, ахшараиурта, аге-модиализ акэша, ахирургия.

Бытэба иаццеит адизель-ге-нераторкэа ахыккам ахэышэ-тэыртақэа шыкоу.

«Атыптантэи ахадара ацхы-раарала 2-тэи ақалакытэи, аин-фекциатэи ахэышэтэыртақэа иа-ра убас адизель-генераторкэа роуит. Урт рыла еикэыршэоуп ац-сихиатриатэ хэышэтэыртеи аон-кологиаатэ диспансери», – иазгэ-ицеит иара.

Бадра Гэынба афинансқэа рминистр инапынцэқэа назы-гзауа инапы ианицеит амедици-натэ матцурақэа рганахьала икоу ауалкэа ршэареи амедицинатэ усхэартақэа иаицмыркызақэа былтэыла реикэыршэареи рзы аусмғацгэатэкеи идикиларц. Иа-ра иажэақэа рыла, ареспубли-катэи амедицинатэ усхэартақэа реикэыршэаразы уахыки-ена-ки 5 тоннак иреитамкэа абылт-тэы атахуп.

Ацыз-министр инапынцэқэа назыгзауа Валери Бганба ЕгрГЕС икоу атагылазаашыа далацэажэ-ит, иацшыит азеизакыртақы азы ашазара даара ишылакэу, уи уафы агэтынчымра шинато.

«Ацыхэтэантэи адырратаракэа рыла, азеизакыртахь секундк ала инеиуа азы 35 кубометр заткык ауп иартэо. Азеизакыртақы азы ашазара уажэы 409, 8 метр акны икоуп, ари иаанаго атагыла-

заашы баацсуп хэа ауп. Ихафсыз уахыки-енаки рыфнотқала хара ихауз 2 миллион киловатт-саат заткык роуп, арахь хара иахта-хуп 7, 5 миллион киловатт-саат алашара шхарцэогы. Ари иаана-го убри ауп, хара хы иахархэоит Урыстэылатэи Афедерация акын-тэи ихауа 5 миллион киловатт-са-ат ракара. Убри ихауа афымцамч ахэ хэымшэо хкалар, убаскан атэыла уахыки-енаки 2, 5-3 мил-лион киловатт-саат еихамкэа иа-иулоит, хэргы ицегы алашара хмырцэалар ада цсыхэа хамам-кэа хэақэхэоит», – ихэеит Бганба.

Ахада инапынцэқэа назыгза-уа иацшыит хэзтагылоу аамтазы аусхэартақэа зегы еикэышэша русура акырза шатданакуа.

«Ирласны ртыц икэцалатэуп фымцала, былтэыла, уалафахэы-ла ауаа реикэыршэара иамадоу апроблемақэа. Атагылазаашыа хэлацш ахуп, уи атышэныртэала-разы амғақэа рыпшаара хэшьо-уп», – иазгэеицеит аилацэажэара атыхэтэан.

Иара убас Ахада инапынцэқэа назыгзауа Бадра Гэынба абылт-тэы еилахэырақэа рнапхгэоцэа дырпылеит. Уака ирылацэажэеит иуадафэу атагылазаашыафэу аусе-ицура азцаарақэа. Хшыфэыштра чыда азыкэцан анагзаратэ мчреи абылтэы цыармыкыа знап алакуи русеицура.

Ауаснагзатэ хада – агэаб-зиарахьчара аусхэартақэа, ач-азыртақэа, азинхьчаратэ усбартақэа. атэылахьчара аусба-ртақэа агхэа иргылары реикэ-ыршэара ауп. Иазгэатан хэзну аамтазы икоу абылтэы шазко. Иара убас, иазаатгылан абылт-тэы зтиуа аилахэырақэа рғацхэа ирыкэу ауал ашэара, иара убас ианаамтоу арезерв аагара акырза шатданакуа.

Бадра Гэынба абылтэы еи-лахэырақэа рнапхгэоцэа табуп хэа реихэеит ишыақэгылаз атагы-лазаашыа еилкааны иахьазнеиуа-зы, икарто адгыларызы.

Аилацэажэара рхы аладырхэит Ацыз-министр инапынцэқэа назыгзо Валери Бганба, Ацыз-министр актэи ихатыпуаф инапынцэқэа назыгзо, аенер-гетикеи атранспорти рминистр Цыансыхэ Нанба, Ацыз-министр ихатыпуаф инапынцэқэа назы-гзо афинансқэа рминистр Вла-димир Делба.

дтақэа зегы хымцада инахагзо-ит, еицхара калазом», – ихэеит Де-нис Гэылариа.

Иара иазгэеицеит парала аикэыршэара иааиуа амчыбжь инаркны ишалаго.

«Гхынчкэынмза 18 рзы ауаа руалафахэы роуа иалагоит», – ихэеит Денис Гэылариа.

Азакэанпроектқэа ирыхэапшит

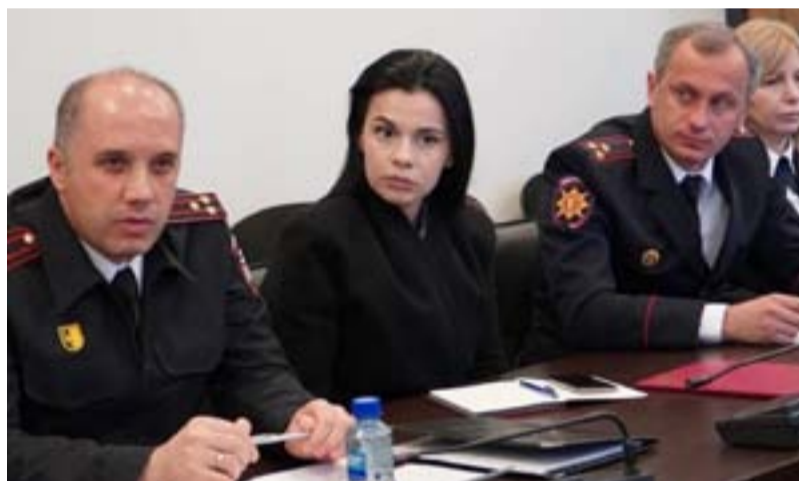
Ацсны Жэлэр Реизарақы

д «Автотранспорттэ хархэагақэа рхэынцэарратэ шэкагагаларазы» азакэан апрокеит иалацэажэеит Жэлэр Реизара Ахэынцэарра-зинтэ политиказы Аилак алахэылацэа реилатэарақы.

хархэагақэа рхархэаразы ацкрақэа ралагалара. Азакэан апрокеит авто-транспорттэ хархэагақэа рхэынцэар-ратэ шэкагагаларазы аицкааратэи азинтэи ашыақэа шыақэанаргылоит.

Ахэынцэарра-зинтэ политика-зы Аилак аилатэарақы иахэапшын «Ацсны атэылауафэаразы» Азакэан аитакрақэа ралагаларазы» азакэан апрокеит.

Азакэан апрокеит ишыақэанаргэ-гоит Ацсны атэылауафэа аиурақы

Урт азакэан апрокеит аус адула-ра иацырцарц азбамта рыдыркыле-ит. Авторцэа ргэаанагарала, иарбоу азакэан апрокеит ала зтыц икэцатэу апроблемақэа рхыгхьазарақы ико-уп:

- иаарту, ахэынцэарреи ауа-ажэлларреи рзы финансла ифеидоу ахэынцэарратэ шэкагагаларатэ дыр-гақэа рыцара, ус иухэар ауазар, иал-каау асериакэеи акомбинациякэеи рыцара ацкрақэеи апринципкэеи рышыақэыргылары;

- ашэкэы итагалам, мамзэргы атехникатэ гэатарэ иахымсыз, мам-зэргы автотранспорттэ хархэага ацшэма ипсахра аан аиташэкага-галара иахымсыз автотранспорттэ

азеицш цкарақэа рыла еицш, ир-мариоу авариаант алагы, иара убас атэылауафэа аиташыақэыргыларызы азы иназыццоу атагылазаашыақэа шыақэанаргылоит.

Аилатэарақы иара убас иа-хэапшит «Ауаажэлларратэ пала-та ашыақэгылашыа иазку Ацсны азакэанцэаратэ шэкаынцэақэак аитакрақэа ралагаларазы» азакэан апрокеит.

Азакэан апрокеит неигеит адепу-тат Дмитри Маршыан. Инартбааны азцаара алацэажэара ашыахь, Аилак алахэылацэа урт иааиуа аилатэ-арақы ашбатэи ацхьарала рыдык-ларызы ажэалагалара акацдарызы азбамта рыдыркылеит.

Ауафэы изинкэа рыхьчара Амш

Декабр 10 азы иазгэартэит

д Есышыкэса, пхынчкэынмза 10, 1950 шыкэса инаркны ауафэы изинкэа Жэлэрбжьаратэи рымш аз-гэартэит.

Ари аныхэа ихадоу ацакы змоу арыцхэ иадхэалоуп - пхынчкэынмза 10, 1948 шыкэса рзы ООН Ассамбле-иа хада иаднакылеит, иагырыланахэе-ит ауафэы изинкэа рзы Еицырзеицшу адекларация, анафс ахэынцэаррақэа-алахэылацэа ирыдыргэеит ари Аде-кларация атекст алартэара, еихарк-гы артэаратэ цэариуртақэа, ашколкэа ухэа ркны еилыхра камцакэан, атэы-ла аполитикатэ статусы ацэадырдыгы-ли иазхьамцшкэа. Ашбатэи адунеитэ еибашьраан ауаатэыфэса ирхыргаз агэақрақэа рнафс, ари чыдала ацак ду аман.

Ацсны ауафэы изинкэа астатс чы-да рымоуп. Урт Аконституция иарбо-

уп. Ихэатэуп, 1994 шыкэсазы акырт-уа-ацсуа еибашьра ашыахь Ацсны жэлэр зтагылаз ашэартара хэсаб азу-ны, ишырылахааз Ацсны Ахэынцэар-ра Аконституция. Аконституция атэылауаа ирнацэит Азеицш декла-рациякны ишыақэыргэгаз азинкэеи ахақэитрақэеи.

Ацсны азинхьчаратэ усбартақэа иарбоу азинкэа рыхьчарақы ина-рыгзо ароль хэракуп. Урт рхыкэы хаданы икоуп – ауаажэлларра рыф-ныцка азакэанра ашыақэыргылары иашэартадара алыршареи. Иарбоу аусбартақэа, рзинмч ахэаақэа иртагза-ны, ахэакахьала ауаапсыра рзинкэеи рхақэитрақэеи еилазгар зылоу ацэго-урақэа рыпхьыркэаареи реилырга-реи рнапы алакуп.

Ацсны азинхьчаратэ усбартақэа рнафс аус руеит ичыдалкаау ахэынцэар-ратэ зинхьчаратэ институткэа. Урт русу-ра ауафэы изинкэа рыхьчара, атэылау-аа рзинкэа адгылары рыцара, иара убас азинхьчаратэ пышэа аицтарэзы абжь-гарақэа рыкэцара иазыроуп.

Атэанчахэқэа – ианаамтоу

Декабр 18 инаркны

Ацсны Атэанчафэратэ фонд ахантэафэы Денис Гэылариа атэы-

ла ацыз-министр инапынцэқэа назыгзо Валери Бганба даницэлоз, пхынчкэынмзазы атэанчахэқэа зегы ианаамтоу ршэара алырша-хоит хэа адырра кэицеит. «Хтэанчафэцэа рғацхэа ххы-

